

overtagelse efter stk. 1-3, eller hvis der ikke kan opnås enighed om erstatningens størrelse.

Efter bestemmelsen i stk. 5 kan spørgsmål om overtagelsesbegæring som følge af byggelinjepålæg først indbringes for domstolene, når klageadgangen til taksationsmyndighederne er udnyttet. Søgsmål skal anlægges senest 6 måneder efter, at afgørelse er kommet frem til klageren.

Bestemmelsen i lovforslagets § 5 svarer i det væsentligste til § 38 i lov om offentlige veje og til § 5 i lov om projektering af en udbygning af Nordvestbanen mellem Lejre og Vipperød. Praksis på disse områder vil derfor i relevant omfang kunne indgå i vurderingen efter lovforslagets § 5.

Som nævnt i bemærkningerne ovenfor er borgernes mulighed for at få overtaget et areal eller en ejendom af staten lidt større i lovforslagets § 5 end i bestemmelserne i de ovenfor nævnte love.

Det vil således ikke være et krav, at det forventes, at ejendommen vil skulle *totaleksproprieres*. Det vil derfor kunne komme på tale, hvis de øvrige betingelser er opfyldt, at staten overtager et areal, selv om ejendommen kun forventes delvist eksproprieret, eller hvis ejeren påføres væsentlige ulemper i forbindelse med projektets gennemførelse. Det foreslås dog, at den forventede delvise ekspropriation eller de ulemper, som projektet indebærer, skal have et betydeligt omfang.

Til § 6

Bestemmelsen giver mulighed for, at transport- og energiministeren, uanset om der måtte være pålagt byggelinjer, forlods kan overtage en ejendom efter anmodning fra ejeren.

Der er tale om ejendomme, der berøres særligt indgribende af planerne. I lighed med den vurdering, der finder sted i forbindelse med administrationen af bestemmelsen i § 5, stk. 2, vil der i hvert enkelt tilfælde skulle foretages en vurdering af planernes betydning for den pågældende ejendom. Udgangspunktet er, at projektet skal berøre ejendommen i et sådant omfang, at der er risiko for, at denne vil blive eksproprieret i væsentligt omfang eller påført betydelige ulemper i forbindelse med projektets eventuelle gennemførelse.

Der kan også blive tale om forlods at overtage ejerlejligheder og andelslejligheder, der i væsentligt omfang forventes eksproprieret eller eksproprieret midlertidigt i en eventuelt kommende anlægsperiode, eller erhvervslejemål, der forventes eksproprieret i væsentligt omfang for at skaffe areal til projekterne.

Det er i øvrigt en betingelse, at projektet hindrer salg af den pågældende ejendom på normale vilkår,

hvilket ejeren f. eks. kan dokumentere ved erklæring fra en ejendomsmægler.

Det foreslås, at overtagelsesadgangen kun kan komme på tale, når der foreligger særlige personlige grunde til, at ejeren ønsker ejendommen overtaget.

Ved vurderingen af, hvilke forhold der vil kunne begrunde forlods overtagelse, vil der blive lagt vægt på de samme kriterier som ved bestemmelsen i § 5, stk. 2.

Udgifter til en sådan overtagelse afholdes af de midler, der er bevilliget til Banedanmark og afsat på finansloven til formålet.

Ejendomme, der måtte være overtaget forlods, kan senere afhændes efter de almindelige regler, såfremt det måtte vise sig, at ejendommen alligevel ikke skal anvendes til jernbaneformål. Hvis der er tale om forlods overtagelse af landsbrugsejendomme, kan ejendommens jord eventuelt anvendes som led i en jordfordeling i forbindelse med et kommende jernbaneanlæg. Bestemmelsen finder også anvendelse, når der er nedlagt forbud efter § 3.

Det følger af forslaget i § 6, stk. 2, at overtagelsessummen fastsættes af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Bestemmelsen i lovforslagets § 6 svarer i det væsentligste til § 6 i lov om projektering af en udbygning af Nordvestbanen mellem Lejre og Vipperød.

Som nævnt i bemærkningerne ovenfor er borgernes mulighed for at få overtaget et areal eller en ejendom af staten lidt større i lovforslagets § 6 end i § 6 i den ovenfor nævnte lov.

Det vil således ikke være et krav, at det forventes, at ejendommen vil skulle *totaleksproprieres*. Det vil derfor kunne komme på tale, hvis de øvrige betingelser er opfyldt, at staten overtager et areal, selv om ejendommen kun forventes delvist eksproprieret, eller hvis ejeren påføres væsentlige ulemper i forbindelse med projektets gennemførelse. Det foreslås dog, at den forventede delvise ekspropriation eller de ulemper, som projektet indebærer, skal have et betydeligt omfang.

Til § 7

Siden 1920'erne har der i lovgivning på jernbaneområdet eksisteret en bestemmelse om, at enhver grundejer måtte tåle, at jernbanemyndigheden foretog visse undersøgelser på privat grund med mindst 8 dages varsel. Bestemmelsen er løbende blevet overført til nyere lovgivning. Det foreslås, at der gives hjemmel til, at også Trafikstyrelsen kan foretage de jordbundsundersøgelser, opmålinger, afmærkninger eller andre udendørs undersøgelser på privatejet grund, der